

Останній гетьман - Кирило Розумовський

Причини відновлення гетьманства в Україні

- 1. Царському уряду необхідний був політичний спокій в Україні, тому що Росії загрожувала війна з Туреччиною й Пруссією.
- 2. Бажання Єлизавети наділити впливовою посадою Кирила Розумовського — молодшого брата Олексія Розумовського, з яким цариця була таємно одружена.
- 3. Це давало можливість тримати українські землі під контролем і зміцнювало владу Єлизавети в Україні

Наслідки діяльності К. Розумовського

- Зумів розширити автономію України
- Зміцнив привілейований стан старшини, надав їй можливість закріпити за собою землеволодіння і право на селянську працю.
- Козацька старшина стала привілейованою верствою населення.
- Сприяв розвитку української культури
- Обмежив перехід селян від одного поміщика до іншого, що стало суттєвим кроком до закріпачення селян
- Відбувалося обмеження економічних і політичних прав України:
 - 1754 р. — указ про контроль над фінансами Гетьманщини;
 - 1754 р. — ліквідація митного кордону між Росією та Україною;
 - скарбниця України мала подавати відомості до столиці імперії про доходи й витрати Гетьманщини

Позитивні

Негативні

Петро Румицев

Провів генеральний опис
Лівобережної України —
перетис населення,
земель, майна

Обмежив переходи
українських селян

Створив в Україні
поштову службу

Підготував нове податко-
ве законодавство, замі-
нив натуральні податки
на грошові, увів податкове
оподаткування

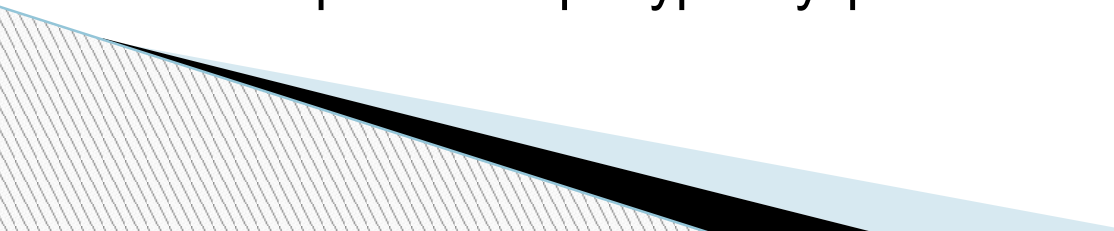
Скасував деякі права ко-
заків (перехід до іншого
стану, виборність нижчої
козаської старшини,
ліквідував козаський суд)

Ліквідував органи
гетьманського правлін-
ня — Генеральну військо-
ву канцелярію та Гене-
ральний військовий суд

Ліквідація залишків гетьманського устрою

Наслідки політики Катерини II для України

- Скасовано полково-сотенний устрій, а Лівобережжя й Слобожанщина були перетворені на російські провінції;
 - Україна втратила свої національні збройні сили;
 - Козацтво як соціальна верства України було знищене;
 - На всій території України примусово запроваджувалися органи управління Російської імперії, загальноросійське законодавство, норми і звичаї;
 - Більша частина козацької старшини одержала значні права і привілеї, а згодом її зрівняли в правах з російським дворянством;
 - Російський царат посилив експлуатацію людських і матеріальних ресурсів українських земель
-

Місце Гетьманщини в історії України

- ▣ Понад століття Гетьманщина була центром політичного життя України. Це була автономна Українська держава. Хоча Росія постійно втручалася у її внутрішні справи, все ж таки управління й соціально-економічна політика Гетьманщини здійснювалися українцями, їм належали ключові позиції в управлінні, судах, фінансах, армії.
- ▣ За цей час постала українська шляхетська еліта, нащадки якої згодом сприятимуть формуванню національної свідомості українців.
- ▣ Приклад Гетьманщини надихав українців кілька століть по тому створити власну національну державу

Тестування

- ▣ 1. *Офіційна назва Гетьманщини в російських документах, яка набула поширення в XVIII ст. і почала використовуватись для позначення всіх українських земель, — це:*
 - А) Україна
 - Б) Військо Запорозьке
 - В) Слобожанщина
 - Г) Малоросія
- ▣ 2. *Укажіть ім'я російського державного діяча, який був президентом Другої Малоросійської колегії, генерал-губернатором Малоросії.*
 - А) Г. Потьомкін
 - Б) П. Румянцев
 - В) К. Розумовський
 - Г) Г. Орлов
- ▣ 3. *Орган, уперше створений у 1722 р. для управління українськими землями, що входили до складу Російської імперії, — це:*
 - А) Правління гетьманського уряду
 - Б) Малоросійський приказ
 - В) Малоросійська колегія
 - Г) Малоросійське генерал-губернаторство
- ▣ 4. *Укажіть ім'я останнього гетьмана України, призначеного царицею Єлизаветою Петрівною.*
 - А) Д. Апостол
 - Б) П. Калнишевський
 - В) П. Полуботок
 - Г) К. Розумовський
- ▣ 5. *К. Розумовський став останнім гетьманом України:*
 - А) у 1722 р.
 - Б) у 1727 р.
 - В) у 1734 р.
 - Г) у 1750 р.
- ▣ 6. *Гетьманство в Україні було остаточно ліквідовано:*
 - А) у 1764 р.
 - Б) у 1768 р.
 - В) у 1775 р.
 - Г) у 1783 р.

Продовження тестування

7. Указ Катерини II про закріпачення селян Лівобережжя був виданий:

- А) у 1764 р.
- Б) у 1768 р.
- В) у 1775 р.
- Г) у 1783 р.

8. Столицею Гетьманщини було :

- А) м. Батурин
- Б) м. Глухів
- В) м. Київ

9. Діяльність Другої Малоросійської колегії на чолі з президентом П. Рум'янцевим

- А) 1750 – 1764рр.
- Б) 1768 – 1774рр.
- В) 1764 – 1786рр.

10. Яка з реформ К. Розумовського обурила Катерину II та прискорила ліквідацію гетьманства

- А) Реформа освіти
- Б) Реформа армії
- В) Спроба установити спадкоємне гетьманство

11. Катерина II:

- А) Знищила козацтво, рештки автономії, скасувала полково – сотенний устрій
- Б) Знищила козацтво, запровадила органи влади Російської імперії, ліквідувала кріпацтво на Лівобережній Україні
- В) Провела реформу освіти в Гетьманщині, знищила козацтво

Відповіді:

- 1 – г,
 - 2 – б,
 - 3 – в,
 - 4 – г,
 - 5 – г,
 - 6 – а,
 - 7 – г,
 - 8 – а,
 - 9 – в,
 - 10 – в,
 - 11 – а
-